

er ikke Visdommen, men Tønden. I alt Fald skjønner jeg ikke, at det paa anden Maade vil være forklarligt, at han fremkalder saa barokke Billeder og benytter dem som en Anviisning paa den Vej, vi i det Hele taget skulle følge. Den ærede Rigsdagsmand skalde netop ved den Bestræbelse, som gaaer igennem hans hele Liv, være den Sidste til at glemme den store Sandhed, at Rundsab er Magt. Jo friere et Samfund er, og vi leve i et Samfund, der er saa frit som neppe noget andet i Europa, jo større social og politisk Frihed der er, desto større Trængsel maa der være hos Alle til Rundsab, til Dannelse, og det videnskabelig Dannelse; jo bredere det Grundlag er, hvorpaa Statens Bygning er opført, desto nødvendigere er det at virke for, at Rundsab kan udbrede sig saa langt ned som muligt og stige saa høit som muligt. Man skal ikke i sin Bestræbelse for at gennemføre det virkelig frie, demokratiske Liv i en Stat, gaae saaledes frem, at man ovenfra stiger ned til Massen, men saaledes, at man løfter den op til sig, men det forekommer mig at være en af de Sandheder, som den ærede Rigsdagsmand paa sin Side saa ofte glemmer, ligesom det saa ofte glemmes af en anden Skole, der kan have en heel Deel Forjæncst af at have vækket den danske Nationalitetsfølelse, men som synes at ville bringe disse Fortjenester i Forglemmelse ved at optræde som en obstruktivist og al Døphsning forfølgende Sekt. Dersom man vil kaste Blikket omkring i Verden, vil man finde, at Frihed og Døphsning ere to Ting, som overalt gaae Haand i Haand med hinanden, og at Ubundenhed og Ufrihed ere ligesaa nøie knyttede til hinanden. Det er ikke vel seet i denne Sal at pege hen paa fremmede Lande, men det lærer mig dog maaskee tilladt her at bringe et lille Exempel i Erindring. Da for kort siden Italien var blevet Et, kom det paa Tale i det italienske Parlament, om det dog ikke vilde være rigtigt at affasse nogle af de mange Universiteter, som bestode fra den gamle Abspittelfestid, og navnlig var der et lille Universitet paa Sardinien, som man meente, at man nu passende kunde nedlægge; men det blev dengang fra alle Sider i en Forsamling, der sandelig er gennemtrængt af ligesaa levende

frifinde Grundfætninger som vor egen, fremhævet og med Styrke fremhævet, at netop nu, da Italien havde vundet sin Frihed tilbage, burde der ikke gjøres noget som helst Skridt, der kunde see ud som fjendtligt mod den lærde Dannelse, at man maatte søge at holde paa alle de Udviklings- og Dannelsesmidler der fandtes, at man snarere maatte forsøge end formindste deres Tal, og Regeringens Forslag om Nedlæggelsen af dette Universitet blev saa godt som som eenstemmig forkastet. Jeg vil bede den ærede Rigsdagsmand om ikke at frygte en lille Udflugt til England; det er et Land, som jeg veed, han ikke ynder at begive sig til. (Tscherning: Det var som Fanden! — Formanden ringer.). Jeg maa tilstaae, at denne Afbrudelse kommer mig noget overraskende; jeg vil oprigtig tilstaae, at jeg ikke havde ventet at blive afbrudt paa den Maade under en Forhandling, hvorved man dog i det Mindste skalde stræbe efter at undgaae ligefrem støvende Udtryk. — Altsaa jeg vil bede den ærede Rigsdagsmand om ikke at ghyse tilbage for en lille Udflugt til England; jeg veed, at han ellers ikke holder meget af at komme der, men i denne Sag kunde det dog være, at der kunde være en eller anden god Lære at hente for ham. Den klassiske Dannelse, som hertilands er kommen i ondt Ry, fordi den har hængt saa nøie sammen med Bureaukratiet, er ikke foragtet eller forhadet i England; den gennemtrænger i den Grad hele det frie Samfund, at man næsten kan sige, at det er en nødvendig Betingelse for at være en dannet Mand tillige at være klassisk dannet. Det kan være en Yderlighed af Principet, men det vil i alt Fald vise, at den virkelige borgerlige Frihed og Selvførelse ikke har noget Ondt at frygte af den høiere Dannelse, som tillige er klassisk, og dersom den ærede Rigsdagsmand vilde see, hvad der i de sidste 20—30 Aar er gjort for at udbrede Døphsning og Rundsab i England, saa vilde han dog maaskee faae en Tanke om, at et Samfund, der gaaer fremad i Friheden, burde stræbe at arbejde i samme Retning. Jeg skal kun minde ham om Alt, hvad der er gjort af en Mængde fortjente Mænd — selv klassisk dannede, selv udgaaede fra de lærde Skoler og Universiteterne — for